

אֵלֶּא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יוֹחִיד בִּידְהָא, וַיּוֹקִים לָהּ,
 וַיִּתְּפִיִּים בַּחֲדָה וַיִּתִּיב לָהּ לְהִיכָלֶיהָ. וְתָא תָּוִי דְהָכִי
 הוּא, דְהָא כְּתִיב נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוּם, וְעַל דָּא
 כְּתִיב, (עמוס ט) בַּיּוֹם הַהוּא אָקִים אֶת סִפְת דְּוִיד
 הַנִּפְלֵת, הוּא לֹא תוֹסִיף קוּם בְּזַמְנֵין אַחֲרֵינָן, אֲבָל
 אֲנָא אֹקִים לָהּ. וְעַל דָּא כְּתִיב בַּיּוֹם הַהוּא אָקִים
 אֶת סִפְת דְּוִיד הַנִּפְלֵת, אֲנִי אָקִים אֶת סִפְת דְּוִיד.
 מָאן סִפְת דְּוִיד. דָּא בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל. הַנּוֹפְלֵת: כְּמָה
 דְּכְתִיב נִפְלָה. וְדָא הוּא יִקְרָא דְּבְתוּלַת יִשְׂרָאֵל,
 וְתוֹשְׁבַתָּא דִּילָהּ. וְדָא אוֹלִיפְנָא בְּהֵיא שַׁעְתָּא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְדָא מְלִילְתָּא עַל לְבָאֵי,
 וְאֵתִישְׁבָּא, וְדָא בְּרִירו דְּמִלָּה. וְאֵזְלָא הָאֵי,
 כְּמִלָּה חֲדָא דְּשַׁמְעֵנָא וְשַׁכְחֵנָא, וְהַשְׁתָּא רוּחְתָּא לָהּ,
 דְּתַנְיֵן, אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, זְמִין קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא

לשון הקודש

את ספת דויד הנפלת, אני אקים את
 ספת דוד. מי זו ספת דוד? זו בתולת
 ישראל. הנפלת, כמו שפכתוב נפלה. וזהו
 כבודה של בתולת ישראל ותשבחתה,
 וזה למדנו באותה שעה.

אמר רבי יהודה, ודאי דברת על לבי
 והתישב, וזהו ברור הדבר. וזה הולך כמו
 דבר אחר שששמעתי ושכחתי, ועכשו
 הרוחתי אותו. ששנינו, אמר רבי יוסי,

באה וחזרת לפני המלך. ועכשו בגלות
 הזו לא כד, אלא הקדוש ברוך הוא יאחזו
 בידיה ויקים אותה ויתפיים עמה וישיב
 אותה להיכלו. ובא תראה שפך זה,
 שהרי כתוב נפלה לא תוסיף קום, ועל
 זה כתוב, (עמוס ט) ביום ההוא אקים את
 ספת דויד הנפלת. היא לא תוסיף קום
 כמו בפעמים האחרות, אבל אני אקים
 אותה. ועל זה כתוב, ביום ההוא אקים

לְאַכְרֹזָא עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל וַיִּימָא, (ישעיה נב) הַתְּנַעֲרִי
מֵעֶפֶר קוּמִי שְׁבִי יְרוּשָׁלַם, כְּמֵאן דְּאַחִיד בִּידָא
דְּחִבְרִיה וַיִּימָא הַתְּנַעֲר, קוּם, כְּדָא קְדָשָׁא כְּרִיד הוּא
יִזְחִיד בְּהָ וַיִּימָא הַתְּנַעֲרִי, קוּמִי.

אָמַר לִיה רַבִּי אַחָא, וְכֵן כָּל אֵינוֹן בְּנֵי הַיְכָלָא
דְּמַלְכָּא בְּלִישְׁנָא דָּא פְתַחִין, הָדָא הוּא
דְּכְתִיב, (ישעיה ט) קוּמִי אֹרִי כִי בָּא אֹרֶךְ, הָא מַלְכָּא
הָבֵא, וְדָאִי כְּדִין הוּא יִקְרָא דִילָהּ, וְחֲדוּוּתָא דְכָלָא,
כְּד מַלְכָּא אֲתַפְּיִים בְּהֲדָה. (פתיב (מלכים א א) וּתְבֵא בַת־שֶׁבַע
אֶל־הַמֶּלֶךְ הַחֲדָדָה כְּגִוּוֹנָא דָּא) בְּכָל אֵינוֹן וּמְנִין אִיהִי אֶתְת
לְגַבֵּי דְמַלְכָּא, וְקָמַת קָמִיה, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (מלכים
א א) וְתֵבֵא לְפָנַי הַמֶּלֶךְ, וְתַעֲמֹד לְפָנַי הַמֶּלֶךְ. אָבֵל
בְּזִמְנָא דָּא לָאו הָכִי, אֶלָּא מַלְכָּא יִיתִי לְגַבְהָ,
וְיִתְפְּיִים בְּהֲדָה, וַיִּתִּיב לָהּ לְהִיכְלִיהָ. הָדָא הוּא

לשון הקודש

הַמֶּלֶךְ כָּאן, וְדָאִי שָׂאן הוּא הַכְּבוֹד שְׁלָהּ,
וְשִׁמְחַת הַכֹּל כְּשֶׁהַמֶּלֶךְ מִתְפָּיִם עִמָּה. (כתוב
(מלכים-א א) וּתְבֵא בַת־שֶׁבַע אֶל הַמֶּלֶךְ הַחֲדָדָה, כְּמוֹ זֶה) בְּכָל
אוֹתָן הַפְּעָמִים הוּא בָּאָה אֶל הַמֶּלֶךְ
וְעוֹמְדַת לְפָנָיו. זֶהוּ שְׁכָתוּב (מלכים-א
א) וְתֵבֵא לְפָנַי הַמֶּלֶךְ, וְתַעֲמֹד לְפָנַי הַמֶּלֶךְ.
אָבֵל בְּפַעַם הַזֶּה לֹא כָּד, אֶלָּא הַמֶּלֶךְ יִלְךְ
אֵלֶיהָ וַיִּתְפָּיִם עִמָּה וַיִּשִׁיב אוֹתָהּ לְהִיכְלוֹ.
זֶהוּ שְׁכָתוּב הִנֵּה מַלְכְּךָ יָבֵא לָךְ, וְדָאִי

עֲתִיד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַכְרִיז עַל
כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר, (ישעיה נב) הַתְּנַעֲרִי
מֵעֶפֶר קוּמִי שְׁבִי יְרוּשָׁלַם. כְּמִי שְׂאוּחֻז
בִּידֵי חִבְרוֹ וַיֹּאמֶר: הַתְּנַעֲר, קוּם! כְּד
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יֵאחֻז בְּהָ וַיֹּאמֶר:
הַתְּנַעֲרִי, קוּמִי!

אָמַר לוֹ רַבִּי אַחָא, וְכָד כָּל אוֹתָם בְּנֵי
הַיְכָל הַמֶּלֶךְ פּוֹתְחִים בְּלִשׁוֹן זֶה. זֶהוּ
שְׁכָתוּב (שם ט) קוּמִי אֹרִי כִי בָּא אֹרֶךְ, הָרִי

דְּבַתִּיב, (זכריה ט) הִנֵּה מִלְכָּךְ יָבֵא לָךְ וְדָאֵי, וְלֹא אֲנִתְּ
 לְגַבִּייה, יָבֵא לָךְ, לְפִיִּסָּא לָךְ. יָבֵא לָךְ, לְאַקְמָא לָךְ.
 יָבֵא לָךְ, לְאַשְׁלֵמָא לָךְ בְּכֵלָא. יָבֵא לָךְ, לְאַעְלָאָה
 לָךְ לְהִיכְלִייה, וְלְאַזְדַּוְגָא עִמָּךְ זְווגָא דְעַלְמִין, כְּמָה
 דְּאֵת אָמַר (הושע ב) וְאַרְשֵׁתֶיךָ לִי בְּאַמוּנָה.

עַד דְּהוּוּ אַזְלִי פָּנַע בְּהוּ רַבִּי אַבָּא. אָמְרוּ, הָא
 מְאַרִייה דְּחַכְמָתָא אָתִי, נְקַבֵּל אֲנִפִי שְׂכִינְתָּא.
 פִּד קָרִיבוּ בְּהַדִּייה, אֲשֵׁתְמוּט מְקַסְטוּרָא דְקוּפְטָרָא,
 וְנָחַת גִּבּוֹן.

פְּתַח וְאָמַר, (שמות יט) וַיְהִי קוֹל הַשּׁוֹפָר הוֹלֵךְ וְחֹזֵק
 מְאֹד וְגו'. וַיְהִי קוֹל הַשּׁוֹפָר, הָכָא אֲפִלְיֵגוּ
 סְפָרֵי קַדְמָאֵי, וּבְלָהוּ בְּחַד מְלָה אֶתְתַקְעוּ. אֵית מָאן
 דְּאָמַר, קוֹל הַשּׁוֹפָר תִּרִי, קוֹל חַד, הַשּׁוֹפָר תִּרִי.
 וְדַיִיק לָהּ, מְדִלָּא כְּתִיב וַיְהִי הַשּׁוֹפָר הוֹלֵךְ וְחֹזֵק,
 אֲלָא קוֹל הַשּׁוֹפָר, קוֹל דְּנַפְיֵק מִשּׁוֹפָר, דְּוַדָּאֵי שׁוֹפָר

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

מִדְּאַבְפָּה שְׁהִיָּה יוֹשֵׁב עָלָיו, וַיֵּרֵד אֲלֵיהֶם.
 פְּתַח וְאָמַר, (שמות יט) וַיְהִי קוֹל הַשּׁוֹפָר הוֹלֵךְ
 וְחֹזֵק מְאֹד וְגו'. וַיְהִי קוֹל הַשּׁוֹפָר, כָּאֵן
 נְחַלְקוּ סְפָרֵי הָרָאשׁוֹנִים, וּבְכֵלָם בְּדָבָר
 אֶחָד נִתְקַעוּ. יֵשׁ מִי שְׂאוֹמֵר, קוֹל הַשּׁוֹפָר
 - שְׁנַיִם. קוֹל - אֶחָד. הַשּׁוֹפָר - שְׁנַיִם.
 וְדַיִק זֶה מְשַׁלָּא כְּתוּב וַיְהִי הַשּׁוֹפָר הוֹלֵךְ
 וְחֹזֵק, אֲלָא קוֹל הַשּׁוֹפָר, קוֹל שְׂוִיעָא

וְלֹא אֵת אֲלָיו. יָבֵא לָךְ, לְפִיִּסָּא אֲוֹתָךְ. יָבֵא
 לָךְ, לְהַקִּים אֲוֹתָךְ. יָבֵא לָךְ, לְהַשְׁלִים
 אֲוֹתָךְ בְּכֵל. יָבֵא לָךְ, לְהַכְנִים אֲוֹתָךְ
 לְהִיכְלוֹ וְלְהַזְדַּוְגָא עִמָּךְ זְווגָא עוֹלָמִים, כְּמוֹ
 שְׁנַאֲמַר וְאַרְשֵׁתֶיךָ לִי בְּאַמוּנָה.

עַד שְׁהִיוּ הוֹלְכִים, פָּנַשׁ בְּהֶם רַבִּי אַבָּא.
 אָמְרוּ, הִרִי בַעַל הַחֲכָמָה בָּא, נְקַבֵּל פְּנֵי
 הַשְּׂכִינָה. בְּשִׁקְרָבוּ אֲלָיו, הַשְּׂתַמַּט

אֶקְרִי, כְּמָה דְאֵת אָמַר (ישעיה כז) יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל,
וְהָיִ אִיהוּ שׁוֹפָר גָּדוֹל, דְּבִיּה נְפָקִין עֲבָדִין לְחִירוֹת
עַלְמִין. וְהָא אִוְקְמוּהָ.

וְאֵית מָאן דְּתַנִּי וְדַיִיק דְּכִלְא חַד, בְּגִין דְּכִתִּיב
קוֹל הַשׁוֹפָר, קוֹל דְּאֶקְרִי שׁוֹפָר. וּמָנָא לָן
דְּאֶקְרִי קוֹל. מְמַה דְּכִתִּיב, (דברים ה) קוֹל גָּדוֹל וְלֹא
יִסָּף, וְהָיִ קוֹל גָּדוֹל אֶקְרִי שׁוֹפָר. וְעַל דָּא קוֹל
הַשׁוֹפָר הוֹלֵךְ כְּתִיב. לְאָן הוֹלֵךְ. אִי תִימָא לְהַר
סִינַי, אִו לְיִשְׂרָאֵל. יוֹרֵד מִיבְעֵי לִיה. אֶלָּא אִוְרִייתָא
מִהַכָּא נְפָקָא. וּמֵאַתָּר דָּא, דְּאִיהוּ כִלְלָא דְכָל שְׂאָר
קָלִין אִתִּייהִיבַת, וְכַד יִסְתַּכְּלוּן מְלִי כִלְלָא חַד.

וְעַל דָּא, לוֹחֵי קַדְמָאִי רְשִׁימִין מִהָאִי אֶתֶר הָיוּ,
וְדָא הוּא רָזָא דְמַלְכָּה דְכִתִּיב, (שמות לב) חָרוֹת
עַל הַלְוִיֹּת, אֵל תִּקְרִי חָרוֹת, אֶלָּא חִירוֹת, חִירוֹת

לְשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ

הַשׁוֹפָר הוֹלֵךְ כְּתוּב. לְאָן הוֹלֵךְ? אִם
תֵּאמַר לְהַר סִינַי אִו לְיִשְׂרָאֵל, אִו יוֹרֵד
הָיָה צְרִיף לְהִיּוֹת! אֶלָּא הַתּוֹרָה יֵצְאָהּ
מִכָּאן. וּמִהַמְּקוֹם הַזֶּה, שְׂהוּא הַכִּלְלָ שֶׁל
כָּל שְׂאָר הַקּוֹלוֹת, נִתְּנָה, וּכְשִׁיִּסְתַּכְּלוּ
בְּדַבְרִים, הַכֵּל אֶחָד.

וְלִכְּזֵן הַלְוִיֹּת הָרֵאשׁוֹנִים הָיוּ רְשׁוּמִים
מִהַמְּקוֹם הַזֶּה, וְזֶהוּ סוּד הַדְּבָר, שְׂכִתּוּב
(שמות לב) חָרוֹת עַל הַלְוִיֹּת. אֵל תִּקְרִי חָרוֹת

מִהַשׁוֹפָר, שְׂוֹדָאִי נִקְרָא שׁוֹפָר, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה כז) יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל, וְזֶהוּ
שׁוֹפָר גָּדוֹל שְׁבוּ יוֹצְאִים הַעֲבָדִים לְחִירוֹת
עוֹלָמִים, וְהָרִי פְּרֻשׁוֹהָ.

וְיֵשׁ מִי שְׂשׁוּנָה וּמְדִיִק שְׂהַכֵּל אֶחָד,
מִשׁוּם שְׂכִתּוּב קוֹל הַשׁוֹפָר, הַקּוֹל שֶׁנִּקְרָא
שׁוֹפָר. וּמִגִּין לָנוּ שֶׁנִּקְרָא קוֹל? מְמַה
שְׂכִתּוּב (דברים ה) קוֹל גָּדוֹל וְלֹא יִסָּף, וְהַקּוֹל
הַגָּדוֹל הַזֶּה נִקְרָא שׁוֹפָר. וְעַל כֵּן, קוֹל

מִמֶּשׁ, אֶתֶר דְּכָל חֵירוֹ בִּיהַ תְּלִיא. וְתָא חֲזִי, לִית
 לָךְ מְלָה בְּאוּרֵייתָא, דְּאִמְרִין כְּלָחוּ חֲבַרְיָא דָּא
 חָבִי וְדָא חָבִי, דְּלָא אָזִיל כְּלָא לְאַתֶּר חַד,
 וְלִמְבוּעָא חַד אֶתְכַנְשׁ.

הוֹלֵךְ: כְּמָה דְאַתְ דְּאִמְר, (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים
 הוֹלְכִים אֶל הַיָּם. וְכִתְיב (קהלת א) הַכֹּל
 הוֹלֵךְ אֶל מְקוֹם אֶחָד. וְחֲזוּק מְאֹד, כְּמָה דְתַנִּינָן כְּלִי
 מִחֲזוּק אַרְבָּעִים סָאָה. וְחֲזוּק מְאֹד, דְּלִית לָךְ מְלָה
 בְּאוּרֵייתָא חֲלָשָׁא אוּ תְבִירָא, דְּכַד תְּסַתְּבֵל וְתַנְדַּע
 בָּהּ, דְּלָא תִשְׁבַּח לָהּ תְּקוּפָא כְּפִטְיִשָׁא דְמִתְבָּר
 טִינָרִין. וְאִי אִיהִי חֲלָשָׁא, מִינְךָ הוּא. כְּמָה
 דְּאוּקְמוּנָהּ, דְּכִתְיב, (דברים לב) כִּי לֹא דָבָר יֶרַק הוּא,
 וְאִם יֶרַק הוּא, מִכֶּם אִיהוּ. וְעַל דָּא וְחֲזוּק מְאֹד. (דף

ד' ע"א) ♦

לשון הקודש

כְּלִי מִחֲזוּק אַרְבָּעִים סָאָה. וְחֲזוּק מְאֹד –
 שְׂאִין לָךְ דְּבָר בְּתוּרָה חֲלָשׁ אוּ שְׁבוּר,
 שְׂכַשְׁתְּסַתְּבֵל וְתַבִּיר אוּתוֹ, שְׂלָא תִמְעָא
 אוּתוֹ חֲזוּק כְּפִטְיִשׁ שְׂשׁוּבֵר סְלָעִים. וְאִם
 זֶה חֲלָשׁ – זֶה מְמָד, כְּמוֹ שְׂבַאֲרוּנָה,
 שְׂכַתּוּב (דברים לב) כִּי לֹא דָבָר יֶרַק הוּא, וְאִם
 יֶרַק הוּא – מִכֶּם הוּא. וְעַל זֶה וְחֲזוּק מְאֹד.

אֶלָּא חֲרוּת, חֲרוּת מִמֶּשׁ, מְקוֹם שְׂכָל
 הַחֲרוּת תְּלוּנָה בּוֹ. וּבֹא רְאָה, אִין לָךְ דְּבָר
 בְּתוּרָה שְׂאוּמְרִים כָּל הַחֲבַרִים זֶה כְּךָ וְזֶה
 כְּךָ, שְׂלָא הוֹלֵךְ הַכֹּל לְמְקוֹם אֶחָד
 וּמִתְכַנְשׁ לְמַעֲיָן אֶחָד.

הוֹלֵךְ, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים
 הוֹלְכִים אֶל הַיָּם, וְכִתּוּב הַכֹּל הוֹלֵךְ אֶל
 מְקוֹם אֶחָד. וְחֲזוּק מְאֹד – כְּמוֹ שְׂשַׁנִּינָנָה,

כְּתִיב (שמות ט) **מֹשֶׁה יִדְבֵר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל,**
בְּאַתֵּר דָּא אֲתִכְלְלוּ מַלְיָן עֲלָאִין, הָא
אוּקְמוּהָ וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל, בְּקוֹלוֹ שֶׁל מֹשֶׁה,
בְּהֵיחֻא קוֹל דְּאַחִיד בֵּיה מֹשֶׁה. הֲכֹא אִית
לְאַסְתְּכְּלָא דְהָא אִפְכָּא הָוָה, דְּכְתִיב (שמות כ) וַיִּדְבֵר
אֱלֹהִים, וְהֲכֹא כְתִיב מֹשֶׁה יִדְבֵר.

אֱלָא אִית דְּאַמְרִי, בְּגִין דְּכְתִיב, (שמות כ) וַיֹּאמְרוּ אֶל
מֹשֶׁה דַּבֵּר אֵתָּה עִמָּנוּ וְנִשְׁמָעָה וְאֵל יִדְבֵר
עִמָּנוּ אֱלֹהִים. וְעַל דָּא מֹשֶׁה יִדְבֵר, וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ.
בְּגִין דְּלָא אֲשַׁתְּכַח מְלָה בְּאוּרֵייתָא מְפּוּמָּא דְּמֹשֶׁה
בְּלַחֲזוּדֵי, וְדָא הוּא דְּאוּקְמוּהָ, קַלְלוֹת שְׁבַמְשַׁנְהָ
תּוֹרָה מֹשֶׁה מְפִי עַצְמוֹ אִמְרָן. מַעֲצָמוֹ לָא תְּנִינָן,
אֱלָא מְפִי עַצְמוֹ, הִלְלוּ מְפִי הַגְּבוּרָה. וְהִלְלוּ מְפִי
עַצְמוֹ, מְפִי הֵהוּא קוֹל דְּאַחִיד בֵּיה, דְּאַקְרִי הֲכִי.
וְשִׁפִּיר מְלָה.

לשון הקודש

אל מֹשֶׁה דַּבֵּר אֵתָּה עִמָּנוּ וְנִשְׁמָעָה וְאֵל יִדְבֵר עִמָּנוּ אֱלֹהִים. ועל זה מֹשֶׁה יִדְבֵר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ. משום שלא נִמְצָא דַבֵּר בְּתוֹרָה מְפִי מֹשֶׁה לְבִדּוֹ, וְהוּא שְׁבַמְשַׁנְהָ – קַלְלוֹת שְׁבַמְשַׁנְהָ תּוֹרָה, מֹשֶׁה מְפִי עַצְמוֹ אִמְרָן. מַעֲצָמוֹ לָא שְׁנִינּוּ, אֱלָא מְפִי עַצְמוֹ. הִלְלוּ מְפִי הַגְּבוּרָה, וְהִלְלוּ מְפִי עַצְמוֹ, מְפִי אוֹתוֹ קוֹל שְׁאֲחֻזוֹ בּוֹ שְׁנַקְרָא

כְּתוּב, (שמות ט) **מֹשֶׁה יִדְבֵר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל. בְּמָקוֹם הַזֶּה נִכְלְלוּ דְבָרִים עֲלִיוֹנִים, הָרִי פֶּרֶשׁוּהָ וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל, בְּקוֹלוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, בְּאוֹתוֹ קוֹל שְׁאֲחֻזוֹ בּוֹ מֹשֶׁה. כָּאֵן יֵשׁ לְהַתְּבַנּוּן, שְׁהָרִי הַפּוֹדֵ הָיָה, שְׁכַתּוּב (שם ט) וַיִּדְבֵר אֱלֹהִים, וְכָאֵן כְּתוּב מֹשֶׁה יִדְבֵר. אֱלָא יֵשׁ אוֹמְרִים, מִשׁוּם שְׁכַתּוּב וַיֹּאמְרוּ**

וּבְסֵפֶר דְּאַנְדְּתָא דְבִי רַב אֲמַרִי, אֵף עַל גַּב
 דְּאוּרֵייתָא מְפִי הַגְּבוּרָה אֲתִמַּר פּוֹלָה,
 מְפִי עֲצָמוּ שֶׁל מֹשֶׁה כְּמוֹ כֵּן אֲתִמַּר. וַיֵּמַי אִיהוּ.
 כְּגוֹן קְלָלוֹת שְׁבַמְשֻׁנָּה תוֹרָה. וּלְבַתַּר אֲתַפְּלִילֵן
 בְּגְבוּרָה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב מֹשֶׁה יִדְבֵּר וְהָאֱלֹהִים
 יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל. מֹשֶׁה יִדְבֵּר, דָּא קוֹלוֹ שֶׁל מֹשֶׁה.
 וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל, דָּא גְבוּרָה, דְּאוּדִי לִיָּה
 לְהֵהוּא קָלָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל בְּהֵהוּא
 קוֹל דְּמֹשֶׁה. וְהִשְׁתָּא מָאן דְּפִתַּח בְּמִלֵּי
 דְּאוּרֵייתָא, (אֵין אֲחֵדִי גוֹדֵן לִיָּה, אֲמַרְוּ גַּתִּיב וּמֵאן דְּפִתַּח) לִיפְתַּח
 וַיֵּימָא, יָתְבוּ.

פְּתַח רַבִּי אַבָּא וְאֲמַר, כְּתִיב (ויקרא כב) וַיַּתְּבֵן כֹּהֵן כִּי
 תִּהְיֶה אֱלֻמָּנָה וְגִרוּשָׁה וְזָרַע אֵין לָהּ וְגו',
 זַפְּאָה חוֹלְקֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל מִכָּל עַמּוּן עוֹבְדֵי עֲבוּדָה
 זָרָה, דְּהָא קִדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא כַּד בְּרָא עַלְמָא, לָא

לשון הקודש

וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל – זוֹ גְבוּרָה שְׁמוּדָה
 לְאוֹתוֹ הַקּוֹל. זֶהוּ שְׁכַתוֹב יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל,
 בְּאוֹתוֹ קוֹל שֶׁל מֹשֶׁה. וְעַכְשָׁו מִי שְׁפַתַּח
 בְּדִבְרֵי תוֹרָה, (אֲנַחְנוּ נַחְזִיק תּוֹדוֹת לוֹ. אֲמַרְוּ נִשְׁב, וּמִי
 שְׁפַתַּח) יִפְתַּח וַיֵּאמֶר. יָשְׁבוּ.

פְּתַח רַבִּי אַבָּא וְאֲמַר, כְּתוּב (ויקרא כב)
 וַיַּתְּבֵן כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה אֱלֻמָּנָה וְגִרוּשָׁה וְזָרַע
 אֵין לָהּ וְגו'. אֲשֶׁרֵי חֲלָקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל

כָּף. וְהִדְבֵּר יָפָה.
 וּבְסֵפֶר הָאֲנְדָּה שֶׁל בֵּית רַב אֲמַרִים,
 אֵף עַל גַּב שְׁתוֹרָה נְאֻמָּרָה כְּלָהּ מְפִי
 הַגְּבוּרָה – מְפִי עֲצָמוּ שֶׁל מֹשֶׁה כְּמוֹ כֵּן
 נְאֻמָּרָה. וּמִי הוּא? כְּמוֹ קְלָלוֹת שְׁבַמְשֻׁנָּה
 תוֹרָה. וְאַחַר כָּךְ נִכְלְלוּ בְּגְבוּרָה. זֶהוּ
 שְׁכַתוֹב מֹשֶׁה יִדְבֵּר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ
 בְּקוֹל. מֹשֶׁה יִדְבֵּר – זֶה קוֹלוֹ שֶׁל מֹשֶׁה.

בָּרָא לִיה אֱלֹה בְּגִינְהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, בְּגִין דִּיִּקְבְּלוֹן
 אוֹרֵייתָא בְּטוֹרָא דְסִינֵי, וַיִּתְדַכּוֹן בְּכֹלָא, וַיִּשְׁתַּכְּחוֹן
 וּפְאִין קָמִיה.

תָּא חָזִי, כִּד אֲשַׁתְּלִים הָאִי עֲלֵמָא בְּהוּ בִישְׂרָאֵל,
 בְּגִוּוֹנָא דְלַעִילָא, וְהָהוּא אָדָם אֲתַנְעִין
 בְּאַרְעָא, וְרוּמִיה מְטִי עַד צִית שְׁמִיָא, בָּעָא קְדָשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא לְאַשְׁלֵמָא (ס"א לֹא שְׁלֵמָא) נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא
 מֵעִילָא לְתַתָּא, בְּגִין דִּיתְאַחִיד וַיִּתְקַשֶּׁר דָּא בְדָא,
 הָדָא הוּא דְכְתִיב, (בראשית ב) וַיִּיצַר יי' אֱלֹהִים אֶת
 הָאָדָם עֶפְרָ מִן הָאֲדָמָה וְגו'. לְמַחְזֵי קִשִּׁיר דָּא
 בְדָא, וַיִּשְׁתַּכְּחוּ שְׁלִים בְּגִוּוֹנָא דְלַעִילָא, וַיִּשְׁלִים וַיִּתְקַן
 גְּרַמִּיה חֲבִי.

וּבְגִין כִּד בָּרָא לִיה דְכַר וְנוֹקְבָא, לְמַחְזֵי שְׁלִים.
 וַאֲיֻמְתֵי אֶקְרִי בַר נֶשׁ שְׁלִים בְּגִוּוֹנָא דְלַעִילָא
 בְּשַׁעְתָּא דְאַזְדַּוּוּג בְּבֵת זִוּגִיה בְּאַחַדוֹתָא בְּתַדְוּוֹתָא

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

הַשְּׁמַיִם, רָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְהַשְׁלִים (לְהוֹצִיא) אֶת הַנְּשֻׁמָה הַקְּדוּשָׁה
 מִמַּעַלָה לְמַטָּה, כְּדִי שְׁוִתְאֲחוּ וַיִּתְקַשֶּׁר זֶה
 בְּזֶה. זֶהוּ שְׁכַתוּב (בראשית ב) וַיִּיצַר ה' אֱלֹהִים
 אֶת הָאָדָם עֶפְרָ מִן הָאֲדָמָה וְגו', לְהִיוֹת
 קִשִּׁיר זֶה בְּזֶה, וַיִּמְצָא שְׁלֵם כְּמוֹ
 שְׁלֵמַעְלָה, וַיִּשְׁלִים וַיִּתְקַן עֲצָמוּ כִּד.
 וּמִשׁוּם כִּד בָּרָא אוֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה,

מִכָּל הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת זָרָה, שְׁהָרִי
 כְּשֶׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם,
 לֹא בָרָא אוֹתוֹ אֱלֹה בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל, כְּדִי
 שְׁיִקְבְּלוּ תוֹרָה בְּהַר סִינֵי וַיִּשְׁתְּרוּ בְּכָל,
 וַיִּמְצְאוּ צְדִיקִים לְפָנָיו.
 כֹּא רָאָה, כְּשֶׁהַשְּׁלֵם הָעוֹלָם הָזֶה
 בִּישְׂרָאֵל כְּמוֹ שְׁלֵמַעְלָה, וְאוֹתוֹ אָדָם
 נִנְעֵץ בְּאַרְץ, וְרוּמוֹ מִגִּיעַ עַד קִצָּה

בְּרֵעוֹתָא, וַיִּפִּיק מֵיָהּ וּמִנוֹקְבִיָּה בֵּן וּבַת. וְכִדִּין הוּא
 בַּר נָשׁ שְׁלִים כְּגוֹנוֹנָא דְלַעִילָא, וְאַשְׁלִים הוּא לְתַתָּא,
 כְּגוֹנוֹנָא דְשָׂמָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה, וְכִדִּין אֶתְקַרִי (ס"א)
 אֶתְקַרִי (אֶתְקַרִי) שְׂמָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה עֲלֵיהּ.

וְכִר נָשׁ דְּלָא בְּעֵי לְאַשְׁלֵמָא שְׂמָא קַדִּישָׁא לְתַתָּא,
 טַב לֵיהּ דְּלָא אֶתְבְּרִי, דְּהָא לֵית לֵיהּ חוּלְקָא
 כָּלִל בְּשָׂמָא קַדִּישָׁא. וְכִד נָפִיק נְשָׁמְתִיה מֵיָהּ, לָא
 אֶתְאַחְדָּא בֵּיהּ כָּלִל, דְּהָא אֶזְעָרָא דִּיּוֹקְנָא דְמֵאֲרִיָּה
 עַד דְּאֶתְקַשְׂרָא (ס"א דְּאֶתְהַדְרָא) וְאֶתְתַּקְנַת כְּכֹלָא.

הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ויקרא כב) וּבַת כַּהֵן כִּי תִהְיֶה
 אֶלְמָנָה וְגֵרוּשָׁה וְגו'. וּבַת כַּהֵן, דָּא נְשָׁמְתָא
 קַדִּישָׁא, דְּאֶתְקַרִי בְּרַתָּא דְמֵלְפָא, דְּהָא אוּקְמוּהָ
 דְנְשָׁמְתָא קַדִּישָׁא מְזוּוֹנָא דְמֵלְפָא וּמְטְרוֹנִיתָא
 נִפְקַת. וּבְגִינֵי כַךְ הִיךְ גּוֹפָא דְלְתַתָּא מִדְּכָר וְנוֹקְבָא,

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

שְׁהַרֵי אֵין לֹו כְּלָל חֵלֶק בְּשֵׁם הַקּוֹדֶשׁ.
 וּכְשִׁיּוֹצֵאת נְשָׁמְתוֹ מִמֶּנּוּ, לֹא נֶאֱחָזת בּוֹ
 כְּלָל, שְׁהַרֵי הַקְּטִין אֶת דִּיּוֹקְנוֹ רַבּוֹנוֹ עַד
 שְׁיִתְקַשֵּׁר (שִׁיחֹוּ) וַיִּתְקַן בְּכֹל.

זֶהוּ שְׁכָתוּב, (ויקרא כב) וּבַת כַּהֵן כִּי תִהְיֶה
 אֶלְמָנָה וְגֵרוּשָׁה וְגו'. וּבַת כַּהֵן – זֶה
 הַנְּשָׁמָה הַקּוֹדֶשֶׁה שֶׁנִּקְרָאת בַּת הַמֶּלֶךְ,
 שְׁהַרֵי פְּרֻשָׁה שֶׁהַנְּשָׁמָה הַקּוֹדֶשֶׁה הִיא
 מְזוּוֹנָה שֶׁל הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה יוֹצֵאת. וּמְשׁוּם

לְהִיּוֹת שְׁלָם. וּמִתִּי נִקְרָא אָדָם שְׁלָם כְּמוֹ
 שְׁלֹמֶעֱלָה? בְּשַׁעֲהָ שְׁמוֹדוֹנָג עִם בַּת זִוְגוֹ
 בְּאַחֲדוֹת וּבְשִׁמְחָה וּבְרִצּוֹן, וַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ
 וּמִנְקֻבְתוֹ בֵּן וּבַת. וְאֵז הוּא אָדָם שְׁלָם
 כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה, וּמִשְׁלִים הוּא לְמַטָּה, כְּמוֹ
 שְׁהַשֵּׁם הַקּוֹדֶשׁ הָעֲלִיּוֹן, וְאֵז נִקְרָא (תְּחִיָּם)
 הַשֵּׁם הַקּוֹדֶשׁ הָעֲלִיּוֹן עֲלָיו.

וְאָדָם שְׁלָא רֹצֵחַ לְהַשְׁלִים אֶת הַשֵּׁם
 הַקּוֹדֶשׁ לְמַטָּה, טוֹב לוֹ שְׁלָא נִבְרָא,

אוֹף הָכִי נִשְׁמָתָא לְעֵילָא. כִּי תִהְיֶה אֲלֻמְנָה מִהֵוּא
 גּוֹפָא דְאֻדְוֹנָת בֵּיה, וּמִית. וּגְרוּשָׁה, דְאֵתְתַרְכַּת
 מִהֵוּא חוּלְקָא דְשָׂמָא קְדִישָׁא. וְכָל כֶּךָ לָמָה, בְּגִין
 דְיִזְרַע אִין לָהּ לְאִשְׁתַּכְחָא כְּגוֹנָא דְלְעֵילָא,
 וְלֵאתְקַשְׂרָא בְשָׂמָא קְדִישָׁא. וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ,
 מָאן וְשָׁבָה. וְשָׁבָה סְתָם, לְאֵתְתַקְנָא כְּמִלְקַדְמִין.
 וְכַדִּין וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ, דָּא קְדָשָׁא בְרִידָּהּ הוּא.
 בְּנִעוּרֶיהָ: בְּקִדְמִיתָא. מִלְחָם אָבִיהָ תֹאכֵל,
 לְאֵתְעַנְנָא בְּעַנּוּנָא דְמִלְכָּא.

מִכָּאן וְלֵהֲלָאָה, (ויקרא כב) וְכָל זָר לֹא יֹאכֵל קֹדֶשׁ.
 מָאן הוּא זָר. הַהוּא דְלֹא (ס"א אוקיר) אוֹקִים
 שָׂמָא קְדִישָׁא דִתְתָּא, וְלִית לֵיה בֵּיה חוּלְקָא. לֹא
 יֹאכֵל קֹדֶשׁ, לִית בֵּיה חוּלְקָא מִעַנּוּנָא דְלְעֵילָא
 דְאִית בֵּיה אֲכִילָה, דְכִתִּיב, (שיר השירים ה) אֲכָלוּ רַעִים,

לשון הקודש

כֶּךָ, אִידָּ שְׁהַגּוּף שְׁלַמְטָה הוּא מְזַכֵּר
 וְנִקְבָּה, אִף כֶּךָ הַנְּשֻׁמָּה לְמַעְלָה. כִּי תִהְיֶה
 אֲלֻמְנָה, מֵאוּתוֹ הַגּוֹף שְׁהַדְוֹנָה בּוֹ, וּמֵת.
 וּגְרוּשָׁה, שְׁנַרְשָׁה מֵאוּתוֹ הַחֶלֶק שֶׁל הַשֵּׁם
 הַקְּדוּשׁ. וְכָל כֶּךָ לָמָה? מִשּׁוּם שְׁזַרַע אִין
 לָהּ לְהַמְצֵא כְּמוֹ שְׁלַמְעֵלָה וְלֵהֲתַקְשֵׁר
 בְּשֵׁם הַקְּדוּשׁ. וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ, מִי
 וְשָׁבָה? וְשָׁבָה סְתָם, לְהִתְתַקֵּן כְּמוֹ מִקְדָּם.
 וְאִזּוּ וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ – זֶה הַקְּדוּשׁ

כֶּךָ, אִידָּ שְׁהַגּוּף שְׁלַמְטָה הוּא מְזַכֵּר
 וְנִקְבָּה, אִף כֶּךָ הַנְּשֻׁמָּה לְמַעְלָה. כִּי תִהְיֶה
 אֲלֻמְנָה, מֵאוּתוֹ הַגּוֹף שְׁהַדְוֹנָה בּוֹ, וּמֵת.
 וּגְרוּשָׁה, שְׁנַרְשָׁה מֵאוּתוֹ הַחֶלֶק שֶׁל הַשֵּׁם
 הַקְּדוּשׁ. וְכָל כֶּךָ לָמָה? מִשּׁוּם שְׁזַרַע אִין
 לָהּ לְהַמְצֵא כְּמוֹ שְׁלַמְעֵלָה וְלֵהֲתַקְשֵׁר
 בְּשֵׁם הַקְּדוּשׁ. וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ, מִי
 וְשָׁבָה? וְשָׁבָה סְתָם, לְהִתְתַקֵּן כְּמוֹ מִקְדָּם.
 וְאִזּוּ וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ – זֶה הַקְּדוּשׁ

כֶּךָ, אִידָּ שְׁהַגּוּף שְׁלַמְטָה הוּא מְזַכֵּר
 וְנִקְבָּה, אִף כֶּךָ הַנְּשֻׁמָּה לְמַעְלָה. כִּי תִהְיֶה
 אֲלֻמְנָה, מֵאוּתוֹ הַגּוֹף שְׁהַדְוֹנָה בּוֹ, וּמֵת.
 וּגְרוּשָׁה, שְׁנַרְשָׁה מֵאוּתוֹ הַחֶלֶק שֶׁל הַשֵּׁם
 הַקְּדוּשׁ. וְכָל כֶּךָ לָמָה? מִשּׁוּם שְׁזַרַע אִין
 לָהּ לְהַמְצֵא כְּמוֹ שְׁלַמְעֵלָה וְלֵהֲתַקְשֵׁר
 בְּשֵׁם הַקְּדוּשׁ. וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ, מִי
 וְשָׁבָה? וְשָׁבָה סְתָם, לְהִתְתַקֵּן כְּמוֹ מִקְדָּם.
 וְאִזּוּ וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ – זֶה הַקְּדוּשׁ

אֲכִילָה דְלֵעִילָא, עֲנוּנָא (דף ד' ע"ב) דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 חַוִּי, וְהֵאֵי עֲנוּנָא שְׂרִיא, בְּאַתֵּר דְשְׂרִיא כַּד רִיחָא
 דְקַרְבָּנָא הָוָה סָלִיק.

תָּא חַוִּי, בְּשַׁעְתָּא דְאַשְׁתְּכַח מְזוּנָא לְתַתָּא, אֲשַׁתְּכַח
 מְזוּנָא לֵעִילָא. לְמַלְכָּא דְאַתְקַן סְעוּדַתָּא
 דִּילִיָּה, וְלֹא אַתְקַן לְעַבְדוּהִי. כַּד אַתְקַן לְעַבְדוּהִי,
 אֲכִיל הוּא סְעוּדַתָּא דִּילִיָּה, וְאִינוּן אֲכִילֵי סְעוּדַתִּיהוּ,
 חָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שיר השירים ה) אֲכַלְתִּי יַעְרֵי עִם דְּבִשֵׁי,
 דָּא סְעוּדַתָּא דְמַלְכָּא. אֲכָלוּ רַעִים שְׂתוּ וְשָׁכְרוּ
 דוּדִים, דָּא סְעוּדַתָּא דִידְהוּ מִרִיחָא דְקַרְבָּנָא, כַּד
 רִיחָא דְקַרְבָּנָא הָוָה סָלִיק. וּבְגִינֵי כַּד אֲקַרֵי רִיחַ
 נִיחַח לִי. רִיחַ לְעַבְדוּהִי. נִיחַח לִי. (מֵאַתֵּר דְעֲנוּנָא דְעִתִּיקָא
 אֲשַׁתְּכַח) וְעַל דָּא סְעוּדַתָּא דְמַלְכָּא אַתְעַכְב, בְּגִין
 סְעוּדַתָּא דְעַבְדוּהִי. וּבְגִין כַּד, יִשְׂרָאֵל מְפַרְנְסֵי
 לְאַבִּיהֶן שְׁבַשְׁמִים תְּגִינֵן. וּמִסְעוּדַתָּא דְמַלְכָּא מָאן
 אֲכִיל. אֵלָא אִינוּן נְשַׁמְתִּין דְצַדִּיקֵיָּא.

לשון הקודש

אֲכָלוּ אֶת סְעוּדַתְכֶם. זֶהוּ שְׁכַתוּב (שם)
 אֲכַלְתִּי יַעְרֵי עִם דְּבִשֵׁי – זו סְעוּדַת
 הַמֶּלֶךְ. אֲכָלוּ רַעִים שְׂתוּ וְשָׁכְרוּ דוּדִים –
 זו סְעוּדַתְכֶם מִרִיחַ הַקְּרָבָן, בְּשָׂרֵיחַ הַקְּרָבָן
 הָיָה עוֹלָה, וּמִשּׁוּם כַּד נִקְרָא רִיחַ נִיחַח
 לָהּ. רִיחַ לְעַבְדֵי, נִיחַח לָהּ. (מִמְקוֹם הָעֵנַג שֶׁל
 הַעֲתִיק נִמְצָא) וְלָכֵן סְעוּדַת הַמֶּלֶךְ מֵתְעַכְבֵּת,

שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהָעֵנַג הָיָה שְׂרוּי
 בְּמִקוֹם שְׂשׂוּרֵי כַּאֲשֶׁר רִיחַ הַקְּרָבָן הָיָה
 עוֹלָה.

כַּאֲרֵא, בְּשַׁעֲהָ שְׁנִמְצָא מְזוּן לְמִטָּה,
 נִמְצָא מְזוּן לְמַעְלָה. לְמַלְךְ שְׁתַּקַּן אֶת
 סְעוּדַתוֹ וְלֹא תַקַּן לְעַבְדָּיו. בְּשַׁתַּקַּן
 לְעַבְדָּיו, הוּא אֲכַל אֶת סְעוּדַתוֹ, וְהֵם

תָּנוּ פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים קלג) הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה נָעִים
 שֶׁבֶת אַחִים גַּם יַחַד, וּכְאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל, וְדָא
 יְהִי לֹון קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְרַבְרְבָא, אִזּוּ לְשִׁלּוּחָא,
 אֶלָּא יִשְׂרָאֵל אֶחֱידָן בֵּיתָה, וְהוּא אֶחֱיד בְּהוּ,
 וּמַחְבִּיבוּתָא דְלִהוֹן קָרָא לֹון קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא
 עֲבָדִין. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ויקרא כה) כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל
 עֲבָדִים עֲבָדֵי הֵם. לְבַתֵּר קָרָא לֹון בָּנִים, הָדָא הוּא
 דְכְּתִיב, (דברים יד) בָּנִים אַתֶּם לַיְי אֱלֹהֵיכֶם. לְבַתֵּר
 קָרָא לֹון אַחִים, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קכב) לְמַעַן
 אַחֵי וְרַעֲי וְגו'. וּבְנִין דְקָרָא לֹון אַחִים, בַּעַא לְשִׁוּוּאָה
 מְדוּרִיה בְּהוּ, וְלֹא יַעֲדֵי מַנְיֵיהוּ. כְּדִין פְּתִיב הִנֵּה
 מָה טוֹב וּמָה נָעִים שֶׁבֶת אַחִים גַּם יַחַד.
 וּבּוֹצִינָא קְדִישָׁא חָכִי אָמַר, הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה
 נָעִים וְגו', כְּמָה דְאַתָּה אָמַר (ויקרא כ) וְאִישׁ

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

שֶׁבֶתוֹב (ויקרא כה) כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים
 עֲבָדֵי הֵם. אַחַר כֵּן קָרָא לָהֶם בָּנִים, זֶהוּ
 שֶׁבֶתוֹב בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם. אַחַר
 כֵּן קָרָא לָהֶם אַחִים, זֶהוּ שֶׁבֶתוֹב לְמַעַן
 אַחֵי וְרַעֲי וְגו'. וּמִשּׁוּם שֶׁקָּרָא לָהֶם אַחִים,
 רָצָה לְשִׁים אֶת מְדוּרוֹ בְּהֵם וְלֹא יְסוּר
 מֵהֶם, וְאִזּוּ פְּתוּב הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה נָעִים
 שֶׁבֶת אַחִים גַּם יַחַד.

וְהַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה כֵּן אָמַר, הִנֵּה מָה
 טוֹב וּמָה נָעִים וְגו', כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כ)

בְּגִלָּל סְעוּדָתְךָ שֶׁל עֲבָדָיו. וּמִשּׁוּם כֵּן
 יִשְׂרָאֵל מְפָרְנִים אֶת אֲבִיהֶם שֶׁבְּשָׂמִים
 שָׂנִינוּ. וּמִסְעוּדַת הַמֶּלֶךְ מִי אוֹכֵל? אֶלָּא
 אוֹתָן נִשְׂמוֹת הַצְּדִיקִים.

עוֹד פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים קלג) הִנֵּה מָה טוֹב
 וּמָה נָעִים שֶׁבֶת אַחִים גַּם יַחַד. אֲשֶׁרִיהֶם
 יִשְׂרָאֵל שְׂלֵא נָתַן אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לְגִדּוֹל אוֹ לְשִׁלִּית, אֶלָּא יִשְׂרָאֵל
 אַחוּזִים בּוּ, וְהוּא אַחוּז בְּהֶם, וּמַחְבִּיבוּתָם
 קָרָא לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲבָדִים, זֶהוּ

אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אֲחֹתוֹ. וּבִסְפָרָא דְרַב יִיבָא סָבָא,
 וְאִישׁ: דָּא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא. אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אֲחֹתוֹ:
 דָּא בְּנִסְת יִשְׂרָאֵל. וְכָל כֶּךָ לְמַה. חֶסֶד הוּא, חֶסֶד
 הוּא וְדָא, וְהָא אוֹקְמוּהָ. וְעַל דָּא הִנֵּה מַה טוֹב
 וּמַה נָּעִים שְׁבַת אֲחִים גַּם יַחַד, קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא
 וּבְנִסְת יִשְׂרָאֵל. גַּם, לְרַבּוֹת יִשְׂרָאֵל דְּלִתְתָּא.
 כְּדָא מְרִינֵן, דְּהָא בְּשַׁעְתָּא דְּכְנִסְת יִשְׂרָאֵל (ס"א בְּאַחְוּתָא
 בְּאַחְדוּתָא) בְּאַחְדוּתָא בְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, יִשְׂרָאֵל
 דְּלִתְתָּא שְׂרִיין בְּחִדּוּתָא גַּם אֵינוֹן בְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא. וּבְנִין כֶּךָ גַּם יַחַד פְּתִיב. וּבִסְפָרָא דְרַב
 הַמְנוּנָא סָבָא, גַּם יַחַד, לְרַבּוֹת צְדִיק. כֵּה, בְּכְנִסְת
 יִשְׂרָאֵל, דְּאֵינוֹן זְוִינָא חַד, וְכֹלָא מְלָה חַד.

וְתַנִּינֵן בְּפִרְשֵׁתָא דְשִׁמְע יִשְׂרָאֵל יי' אֱלֹהֵינוּ יי'
 אֶחָד, מֵהוּ אֶחָד. דָּא בְּנִסְת יִשְׂרָאֵל

לשון הקודש

שְׁהָרִי בְּשַׁעְתָּא שְׁכְנִסְת יִשְׂרָאֵל (כְּאַחְוָה
 בְּאַחְדוּת) בְּאַחְדוּת עִם הַקְדוּשׁ בְּרִיךְ הוּא,
 יִשְׂרָאֵל שְׁלֵמָה שְׂרוּיִם בְּשִׁמְחָה גַּם הֵם
 עִם הַקְדוּשׁ בְּרִיךְ הוּא, וּמִשׁוּם כֶּךָ פְּתוּב
 גַּם יַחַד. וּבִסְפָרוֹ שֶׁל רַב הַמְנוּנָא סָבָא,
 גַּם יַחַד – לְרַבּוֹת צְדִיק. כֵּה, בְּכְנִסְת
 יִשְׂרָאֵל, שְׁהֵם זְוִינֵן אֶחָד, וְהַכֵּל דְּכֵר אֶחָד.
 וְשִׁנִּינוּ בְּפִרְשֵׁת שִׁמְע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ

וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אֲחֹתוֹ. וּבִסְפָרוֹ שֶׁל
 רַב יִיבָא סָבָא, וְאִישׁ – זֶה הַקְדוּשׁ בְּרִיךְ
 הוּא. אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אֲחֹתוֹ – זֶה בְּנִסְת
 יִשְׂרָאֵל. וְכָל כֶּךָ לְמַה? חֶסֶד הוּא, חֶסֶד
 הוּא וְדָא, וְהָרִי פְּרִשְׁוּהָ. וְלִכְּנֵן, הִנֵּה מַה
 טוֹב וּמַה נָּעִים שְׁבַת אֲחִים גַּם יַחַד –
 הַקְדוּשׁ בְּרִיךְ הוּא וּבְכְנִסְת יִשְׂרָאֵל. גַּם –
 לְרַבּוֹת יִשְׂרָאֵל שְׁלֵמָה, כְּמוֹ שְׁאַמְרֵנּוּ,

וְאֶחָד בֵּיהֶם בְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּאָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, זְוֹנָא דְדָבַר וְנוֹקְבָא אֶקְרִי אֶחָד. בְּאֶתְרֵי דְנוֹקְבָא שְׂרִיָא, אֶחָד אֶקְרִי. מָאִי טַעְמָא. בְּגִין דְדָבַר בְּלֹא נֹקְבָא פְּלַג גּוֹפָא אֶקְרִי, וּפְלַג לָאו הוּא חַד. וְכֵד מִתְחַבְּרָן בְּחַדָא תְּרִי פְּלִיגֵי גּוֹפָא, אֶתְעַבְּדוּ חַד גּוֹפָא, וְכֵדִין אֶקְרִי אֶחָד.

וְהַשְׂתָּא קְדָשָא בְּרִיךְ הוּא לָא אֶקְרִי אֶחָד. וְרִזָא דְמַלְחָה, בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּנִלּוּתָא, וְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא סְלִיק לְעִילָא לְעִילָא, וְזְוֹנָא אֶתְפְּרֵשׁ, וְשָׂמָא קְדִישָא לָא אֶשְׁתַּבַּח שְׁלִים, וְאֶחָד לָא אֶקְרִי. וְאִמְתִּי יִתְקַרִי אֶחָד, בְּשַׁעְתָא דְמִטְרוּנִיתָא תְּשַׁתַּבַּח בֵּיהֶם בְּמַלְכָא, וְיִזְדְּוֹגוֹן בְּחַדָא. חַדָא הוּא דְכַתִּיב, (עובדיה א) וְהִיטָה לִי הַמְּלוּכָה. מָאֵן מְלוּכָה. דָא בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דְמַלְכוּ בָהּ אֶתְקַשֵּׁר, בְּדִין (זכריה יד) בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָה יְיָ אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד. וְעַל דָא,

לשון הקודש

ה' אֶחָד, מהו אֶחָד? זו בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שְׂאֶחְזוּהָ בְּקוֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. שְׂאָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, זְוֹנָא שְׁל זְכָר וְנֹקְבָה נִקְרָא אֶחָד. בְּמָקוֹם שְׁהַנְּקָבָה שׁוֹרְהָ, אֶחָד נִקְרָא. מָה הַטַּעַם? בְּגַלְלֵי שְׁזָכַר בְּלִי נִקְבָה נִקְרָא חֲצִי גוֹף, וְחֲצִי אִינוּ אֶחָד. וְכִשְׂמֵת חֲבָרִים כְּאֶחָד שְׁנֵי חֲצָאֵי גוֹף, נַעֲשִׂים גוֹף אֶחָד, וְאִזּוּ נִקְרָא אֶחָד.

וְעַכְשָׁו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לָא נִקְרָא אֶחָד. וְסוּד הַדָּבָר - בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּנִלּוּת, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עָלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְהַזְוֹנָא נִפְרַד, וְהַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ לָא נִמְצָא שְׁלֵם וְלֹא נִקְרָא אֶחָד. וּמִתִּי יִקְרָא אֶחָד? בְּשַׁעְתָּהּ שְׁהַנְּבִירָה תִּמְצָא עִם הַמְּלִךְ וְיִזְדְּוֹגוּ כְּאֶחָד. זֶהוּ שְׂכַתוּב (עובדיה א) וְהִיטָה לְהַ מְּלוּכָה. מִי הַמְּלוּכָה? זו בְּנֶסֶת

הִנֵּה מַה טוֹב וּמַה נְעִים שֶׁבַת אַחִים גַּם יַחַד.
בְּשִׁמּוֹן הַטוֹב עַל הָרֹאשׁ. (תהלים קלג) מֵאַן שִׁמּוֹן הַטוֹב.
 דָּא מִשַׁח רַבּוּת קְדֻשָּׁא, דְּנִגִּיד וְנִפְיָא
 מֵעֲתִיקָא קְדִישָׁא, דְּאַשְׁתַּכַּח בְּהַהוּא נָהָר עֲלָאָה,
 דִּינִקָּא לְבָנִין, לְאַדְלָקָא בּוֹצִינִין, וְהַהוּא מִשַׁח נִגִּיד
 בְּרִישָׁא דְמַלְכָּא, וּמִרִישִׁיה לִיקִירוּ דְדִיקְנָא קְדִישָׁא,
 וּמִתַּמָּן נִגִּיד לְכָל אֵינוֹן לְבוּשֵׁי יָקָר דְּמַלְכָּא אֲתַלְבֵּשׁ
 בְּהוּ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב שִׁוְרַד עַל פִּי מְדוּתָיו. עַל
 פִּי מְדוּתָיו מִמָּשׁ, וְאַלִּין אֵינוֹן כְּתָרֵי מַלְכָּא דְשָׁמִיּה
 קְדִישָׁא אֲשַׁתַּכַּח בְּהוּ.

תָּא חַזִּי, כָּל נְגִידוֹ, וְכָל חֵידוֹ דְעֲלָמִין, לָא נַחִית
לְבִרְכָּא, אֲלָא עַל יָדָא דְאַלִּין כְּתָרִין קְדִישִׁין,
דְּאֵינוֹן שָׁמָא דְמַלְכָּא קְדִישָׁא, וּבְגִין כַּךְ שִׁוְרַד עַל
פִּי מְדוּתָיו. עַל פִּי מְדוּתָיו וְדָאֵי כְּמַה דְאַתָּ

לשון הקודש

ומשם שופע לכל אותם לבושי כבוד
 שהמלך מתלבש בהם. והו שכתוב
 שיוֹרַד עַל פִּי מְדוּתָיו. עַל פִּי מְדוּתָיו
 מִמָּשׁ, וְאַלוּ הֵם כְּתָרֵי הַמֶּלֶךְ שֶׁהֵשֵׁם
 הַקְּדוֹשׁ נִמְצָא בָּהֶם.

בא ראה, כל השפּע וכל שמחת
 העולמות לא יורדים לְכַרְךְ אֲלָא עַל יְדֵי
 הַכְּתָרִים הַקְּדוּשִׁים הַלְלוּ, שֶׁהֵם שָׁמוֹ שֶׁל
 הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, וּמִשּׁוֹם כַּךְ שִׁוְרַד עַל פִּי
 מְדוּתָיו. עַל פִּי מְדוּתָיו וְדָאֵי, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר

יִשְׂרָאֵל שֶׁהַמְּלָכוֹת קְשׁוּרָה בָּהּ, אִזּוֹ (וכרתי)
 (ד) בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשָׁמוֹ אֶחָד.
 וְעַל זֶה, הִנֵּה מַה טוֹב וּמַה נְעִים שֶׁבַת
 אַחִים גַּם יַחַד.

בְּשִׁמּוֹן הַטוֹב עַל הָרֹאשׁ. מִי שִׁמּוֹן הַטוֹב?
 זֶה שִׁמּוֹן מִשַׁחַת קְדֻשָּׁא שֶׁשּׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא
 מִהַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּמְצָא בְּאוֹתוֹ נָהָר
 עֲלִיוֹן, שֶׁמִּינִיק אֶת הַבְּגָנִים לְהַדְלִיק
 מְנוֹרוֹת, וְאוֹתוֹ שִׁמּוֹן שּׁוֹפֵעַ עַל רֹאשׁ
 הַמֶּלֶךְ, וּמִרְאֵשׁוֹ לְכַבּוֹד שֶׁל הַזְּקֵן הַקְּדוֹשׁ,

אָמַר (במדבר ד) עַל פִּי אֶהְרֹן וּבְנָיו תִּהְיֶה. כִּךְ עַל פִּי
 מִדּוֹתָיו, נָחִית וּנְגִיד לְכִלְהוּ עֲלָמִין, לְאַשְׁתַּכְחָא
 בְּרִכְאֵן לְכִלְא. וְתָא חָזִי, הָאִי שְׁמֹן (דף ט' ע"א) טוֹב לָא
 זְמִין, עַד הֵהוּא זְמַנָּא דְפּוֹלְחָנָא דְלִתְתָּא חָזָה סְלִיק,
 וְאַתְעֲרֵעֵן דָּא בְּדָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (משלי כז) שְׁמֹן
 וּקְטֹרֶת יִשְׂמַח לֵב. שְׁמֹן לְעִילָא, וּקְטֹרֶת לְתִתָּא,
 כִּדִּין הוּא חֲדוּתָא דְכִלְא. רַבִּי אַחָא וְרַבִּי יְהוּדָה
 זְקִיפוּ יְדִין, וְאוּדוּ לְרַבִּי אַבָּא.

רַבִּי אַחָא פָּתַח, (בראשית כ) וַיִּבְנֵא אֱלֹהִים אֶל אַבְימֶלֶךְ
 בַּחֲלוֹם הַלָּיְלָה, וּכְתִיב וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָאֱלֹהִים
 בַּחֲלוֹם גַּם אֲנֹכִי יַדְעֵתִי כִּי בָתָם לְבַנְךָ עֲשִׂיתָ זֹאת.
 הָאִי וַיִּבְנֵא אֱלֹהִים אֶל אַבְימֶלֶךְ, מָאִי שָׁנָא בְּאוֹמוֹת
 הָעוֹלָם, וַיִּבְנֵא אֱלֹהִים, וְלִישְׂרָאֵל לָא. (אָלָא דָּא הוּא רִזָּא
 דְּאֱלֹהִים אַחֲרִים וְאִית לָךְ לְמַנְדַּע דְּשָׂמָא דְקוֹדֶשָׁא בְּרִידָא הוּא (ישעיה ג"ז) רָם וְנָשָׂא

לשון הקודש

אַבְימֶלֶךְ בַּחֲלוֹם הַלָּיְלָה, וּכְתוּב וַיֹּאמֶר
 אֵלָיו הָאֱלֹהִים בַּחֲלוֹם גַּם אֲנֹכִי יַדְעֵתִי כִּי
 בָתָם לְבַנְךָ עֲשִׂיתָ זֹאת. וַיִּבְנֵא אֱלֹהִים אֶל
 אַבְימֶלֶךְ הַזֶּה, מָה שׁוֹנָה בְּאוֹמוֹת הָעוֹלָם
 וַיִּבְנֵא אֱלֹהִים, וְלִישְׂרָאֵל לָא? (אָלָא זֶהוּ סוּד שֶׁל
 אֱלֹהִים אַחֲרִים. וַיֵּשׁ לָךְ לְדַעַת שְׁהַשֵּׁם שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרִידָא הוּא
 (ישעיה נז) רָם וְנָשָׂא שְׁכֵן עַד וְקְדוּשׁ שְׁמוֹ, וְהוּא לְבַדּוּ מֶלֶךְ עַל כָּל
 מָה שְׁנִמְצָא. בֵּין לְמַעְלָה בֵּין לְמַטָּה, וְהִיכַל הַקְּדוּשׁ שְׁלוֹ בְּאִמְצַע
 נִתְקַן, וְסָבִיבוּ יֵשׁ שְׁבַעִים כְּתָרִים, וּמֵהֶם נִמְשְׁכוּ שְׁבַעִים גְּדוּלִים,
 וְהַקְּדוּ עַל שְׁבַעִים עַמֵּי הָעוֹלָם לְהִיּוֹת כָּל אֶחָד וְאֶחָד שׁוֹלֵט עַל

(במדבר ד) עַל פִּי אֶהְרֹן וּבְנָיו תִּהְיֶה. כִּךְ עַל פִּי
 מִדּוֹתָיו יוֹרֵד וּמִשְׁפִּיעַ לְכָל הָעוֹלָמוֹת,
 לְהַמְצִיא בְּרִכּוֹת לְכֻלָּם. וּבֵא רָאָה, הַשְּׁמֹן
 הַטּוֹב הַזֶּה אֵינּוּ זְמִין, עַד אוֹתוֹ זְמַן
 שֶׁהַעֲבוּדָה שְׁלֵמָטָה הֵיטָה עוֹלָה וְנִפְנָשִׁים
 זֶה בְּזָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (משלי כז) שְׁמֹן וּקְטֹרֶת
 יִשְׂמַח לֵב. שְׁמֹן לְמַעְלָה וּקְטֹרֶת לְמַטָּה,
 אֲזִי זֶה שְׁמַחַת הַכֹּל. רַבִּי אַחָא וְרַבִּי יְהוּדָה
 זְקִיפוּ יְדִים, וְהוּדוּ לְרַבִּי אַבָּא.
 רַבִּי אַחָא פָּתַח, (בראשית ט) וַיִּבְנֵא אֱלֹהִים אֶל